

Program międzynarodowej konferencji
„Operacja polska” NKWD 1937-1938. Przywracanie pamięci o zbrodni
Belweder, 28-29 września 2017 roku
tłumaczenie simultaniczne: język polski i rosyjski

Czwartek, 28 września 2017 roku

- 11⁰⁰ Otwarcie konferencji:
Ernest Wyciskiewicz – Dyrektor Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia
dr Jarosław Szarek – Prezes Instytutu Pamięci Narodowej
- 11¹⁰ Wystąpienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy
- 11²⁵ Debata *„Operacja polska” NKWD 1937-1938. 80 lat po sowieckiej zbrodni*
Uczestnicy:
dr Sławomir Dębski – Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (*moderator*)
prof. Andrzej Nowak – Uniwersytet Jagielloński
dr Nikita Pietrow – Stowarzyszenie „Memorial”
prof. Hiroaki Kuromiya – Indiana University
prof. Nikołaj Iwanow – Uniwersytet Opolski
- 12³⁰ Poczęstunek

13³⁰ Sprawozdanie z prowadzonego śledztwa w sprawie „Operacji polskiej” NKWD 1937-1938
prok. Robert Osieński – Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie

13⁵⁰ Panel I: „Operacja polska” NKWD w kontekście polskim i międzynarodowym – dyskusja historyków

Uczestnicy:

dr Łukasz Adamski – Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia (*moderator*)
prof. Mariusz Wołos – Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
prof. Marek Kornat – Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
prof. Robert Kuśnierz – Akademia Pomorska w Słupsku
prof. Bogdan Musiał – Instytut Pamięci Narodowej

15¹⁰ Przerwa kawowa

15³⁰ Panel II: *Masowe operacje NKWD jako element Wielkiego Terroru*

Uczestnicy:

prof. Henryk Głębocki – Uniwersytet Jagielloński, Instytut Pamięci Narodowej (*moderator*)

dr Tomasz Sommer – „Najwyższy CZAS!”

„Operacja polska” w kontekście innych „operacji narodowościowych” NKWD

dr Nikita Pietrow – Stowarzyszenie „Memorial”

„Operacja niemiecka” NKWD

dr Iwan Dżucha – Projekt „Grecki Martyrolog”

„Operacja grecka” NKWD – jedna z tragedii „obcych narodów”

Siergiej Prudowski

„Operacja harbińska” NKWD

- 16⁵⁰ Przerwa kawowa
- 17¹⁰ Panel III: „Operacja polska” NKWD na Ukrainie, Białorusi i w Gruzji
Uczestnicy:
dr hab. Mirosław Szumilo – Instytut Pamięci Narodowej (*moderator*)
prof. Oleksandr Rublow – Narodowa Akademia Nauk Ukrainy
Rozkaz NKWD nr 00485 z 11 sierpnia 1937 roku, a specyfika jego realizacji w sowieckiej Ukrainie
prof. Aleksander Smalianczuk – Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk
doc. Anatol Wialiki – Białoruski Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Maksyma Tanka w Mińsku
„Operacja polska” NKWD w Białoruskiej SRS
dr Marcin Majewski – Instytut Pamięci Narodowej
„Operacja polska” NKWD w sowieckiej Gruzji
- 18³⁰ Zakończenie pierwszego dnia konferencji

Piątek, 29 września 2017 roku

- 9⁰⁰ Panel IV: *Ofiary „operacji polskiej” NKWD – wymiar grupowy zbrodni*
Uczestnicy:
dr Stanisław Stępień – Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyślu (*moderator*)
prof. Hiroaki Kuromiya – Indiana University
Losy kobiet ofiar „operacji polskiej” NKWD
dr Paweł Libera – Instytut Pamięci Narodowej
Represje wobec funkcjonariuszy KPP w latach 1937-1938
prof. Jakub Wojtkowiak – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Żołnierze Armii Czerwonej – ofiary „operacji polskiej” NKWD
ks. prof. Roman Dzwonkowski – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Represje wobec duchowieństwa i wiernych Kościoła katolickiego w ZSRS w okresie Wielkiego Terroru
- 10²⁰ Przerwa kawowa
- 10⁴⁰ Panel V: *„Operacja polska” NKWD – wymiar regionalny*
Uczestnicy:
prof. Wojciech Materski – Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk (*moderator*)
prof. Andrzej Gil – Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Represje wobec Kościoła katolickiego i jego wiernych w Białoruskiej SRS w końcu lat 30. XX wieku
Aleksiej Babij – Stowarzyszenie „Memorial”
„Operacja polska” w Kraju Krasnojarskim

prof. Siergiej Kropaczow – Kubański Uniwersytet Państwowy
„Operacja polska” NKWD w Kraju Krasnodarskim i jej konsekwencje

Wasył Chaniewicz – Muzeum Historii Politycznych Represji „Więzenie Śledcze NKWD”
„Tragedia białostocka” w kontekście „operacji polskiej” NKWD w regionie tomsko-narymskim Syberii Zachodniej w latach 1937-1938

12⁰⁰ Poczęstunek

13⁰⁰ Panel VI: „Operacja polska” NKWD – wymiar indywidualny zbrodni

Uczestnicy:

prof. Grzegorz Motyka – Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk (*moderator*)

dr Aleksander Sielicki – Kubański Uniwersytet Państwowy

Jeden z tysięcy. Losy Zbigniewa Szaniamskiego, ofiary „operacji polskiej” NKWD na Kubaniu

prof. Ihor Iljuszyn

Sprawa Adolfa Piotrowskiego – pełnomocnika Ludowego Komisariatu Spraw Zagranicznych ZSRS przy Ukraińskiej SRS

dr Piotr Kościński – Fundacja Joachima Lelewela

Ofiary „operacji polskiej” w Akemolińskim Obozie Żon Zdrajców Ojczyzny

dr Wolha Iwanowa – Białoruskie Archiwum Historii Mówionej

Pamięć o represjach we wspomnieniach dzieci „polskich szpiegów”

14²⁰ Przerwa kawowa

14⁴⁰ Panel VII: *Możliwości imiennego udokumentowania ofiar „operacji polskiej” NKWD. Prezentacja projektów*

Uczestnicy:

dr Maciej Wyrwa – Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia (*moderator*)

Andrij Kohut – Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy

Anatolij Razumow – Centrum „Przywrócone Imiona” przy Rosyjskiej Bibliotece Narodowej

dr Ludmiła Laguszkina – „Otwarty spis”

Zmicier Drozd – Białoruskie Centrum Dokumentacyjne

16⁰⁰ Przerwa kawowa

16²⁰ Panel VIII: *Upamiętnianie ofiar „operacji polskiej” NKWD*

Uczestnicy:

dr Paweł Libera – Instytut Pamięci Narodowej (*moderator*)

Adam Hlebowicz – Instytut Pamięci Narodowej

Strażnicy pamięci o „operacji polskiej” NKWD

Igor Garkawij – Centrum Naukowo-Edukacyjne „Butowo”

Ofiary „operacji polskiej” NKWD pochowane na dawnym poligonie NKWD w Butowie pod Moskwą

Irina Flige – Stowarzyszenie „Memorial”

Uroczyisko Sandarmoch – miejsce egzekucji i pochówku ofiar Wielkiego Terroru. Problemy upamiętnienia

prof. Jurij Szapował – Narodowa Akademia Nauk Ukrainy

Bykownia i inne miejsca pochówku ofiar „operacji polskiej” NKWD na Ukrainie

prof. Ihar Kuzniacou – Białoruski Uniwersytet Państwowy w Mińsku

Miejsca egzekucji i pochówków na terytorium Białorusi (1937-1938): problemy upamiętnienia ofiar sowieckiego terroru

18⁰⁰ Zakończenie konferencji

Biogramy panelistów międzynarodowej konferencji
„Operacja polska” NKWD 1937-1938. *Przywracanie pamięci o zbrodni*
Belweder, 28-29 września 2017 roku

Łukasz Adamski – doktor historii i politolog, zastępca dyrektora Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. Specjalizuje się w historii krajów Europy Wschodniej oraz analizie ich bieżącej sytuacji politycznej. W latach 2006-2011 pracował w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych jako analityk, a potem koordynator programu ds. stosunków bilateralnych w Europie. W 2014 roku był sprawozdawcą Specjalnej Misji Obserwacyjnej OBWE na Ukrainie. Publikował w czasopismach naukowych oraz w prasie opiniotwórczej. Autor monografii: *Nacjonalista postępowy. Mychajło Hruszewski i jego poglądy na Polskę i Polaków* oraz redaktor kilku tomów studiów.

Aleksiej Babij – przewodniczący krasnojarskiego Stowarzyszenia „Memorial”, członek zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia „Memorial”. Autor książek i licznych publikacji poświęconych m. in. historii represji politycznych w Krasnojarskim Kraju. Członek Związku Pisarzy Rosyjskich.

Wasył Chaniewicz – pracownik Uniwersytetu Pedagogicznego w Tomsku, działacz polonijny, badacz dziejów Polaków na Syberii Zachodniej. Dyrektor Muzeum Historii Politycznych Represji „Więzienie Śledcze NKWD” w Tomsku. Autor m. in. publikacji: *Tragedia Syberyjskiego Białegostoku*.

Sławomir Dębski – doktor historii i politolog, dyrektor Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych. Były dyrektor Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. Redaktor naczelny dwumiesięcznika „Polski Przegląd Dyplomatyczny”. Specjalizuje się w polskiej polityce zagranicznej, polityce zewnętrznej Unii Europejskiej, rosyjskiej polityce zagranicznej, stosunkach niemiecko-rosyjskich, w funkcjonowaniu NATO i zagadnieniach związanych z bezpieczeństwem międzynarodowym oraz w historii dyplomacji. Autor książki *Między Berlinem a Moskwą. Stosunki niemiecko-sowieckie 1939-1941*, artykułów, a także zbiorów źródeł historii dyplomacji.

Zmicer Drozd – białoruski działacz społeczno-polityczny, historyk-archiwista, dziennikarz i poeta. Pracownik Białoruskiego Centrum Dokumentacyjnego. Specjalizuje się w historii XIX i XX w., w tym w problematyce represji sowieckich. Autor m. in. książki *Землевладельцы Минской губернии, 1900-1917; Бунт Ботаников*.

ks. Roman Dzwonkowski – profesor, socjolog, nauczyciel akademicki. Specjalizuje się w historii kościoła katolickiego w ZSRS oraz socjologii grup etnicznych. Członek Komitetu Badań Polonii Polskiej Akademii Nauk, należy również do Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Autor prac poświęconych dziejom kościoła katolickiego na wschodzie m. in. *Kościół katolicki w ZSRR 1917-1939. Zarys historii; Leksykon duchowieństwa polskiego represjonowanego w ZSRS 1939-1988*.

Iwan Dżucha – rosyjski historyk i geolog pochodzenia greckiego. Badacz dziejów mniejszości greckiej w ZSRS i w Rosji, ze szczególnym uwzględnieniem represji wobec Greków w czasie Wielkiego Terroru. Twórca i kierownik projektu badawczego „Grecki Martyrolog”. Opublikował m. in.: *Греческая операция. История репрессий против греков в СССР; Книга Памяти греков Краснодарского края. Жертвы 1937-1938 гг.; Так было на Кубани. История репрессий против греков в СССР; репрессий против греков на Кубани*.

Irina Flige – dyrektor Stowarzyszenia „Memorial” w Petersburgu. Badacz historii represji sowieckich i ich komemoracji, współtwórczyni takich projektów, jak *Wirtualne Muzeum Gulagu* czy *Nekropolia Terroru*.

Igor Garkawij – historyk, teolog, dyrektor Centrum Naukowo-Edukacyjnego „Butowo” w Moskwie. Członek Rady Cerkiewno-Społecznej przy Patriarsze Moskiewskim i Calej Rusi ds. Upamiętnienia Nowomęczenników i Wyznawców Cerkwi Rosyjskiej.

Andrzej Gil – profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, historyk i politolog. Zajmuje się szeroko pojętą tematyką wschodoznawczą. Ostatnio wydał m. in. następujące książki: *Володимирська-Берегтейська єпархія XI-XVIII століть: історичні нариси* (wspólnie z Ihorem Skoczylasem); *Kościół wschodnie w państwie polsko-litewskim w procesie przemian i adaptacji: metropolia kijowska w latach 1458-1795* (wspólnie z Ihorem Skoczylasem); *Cztery odłamy imperium: Rosja – Syberia Zachodnia – Azja Centralna – Mołdawia*.

Adam Hlebowicz – historyk, publicysta, zastępca dyrektora BEN w Instytucie Pamięci Narodowej. Autor książek *Kościół w niewoli*; *Kościół odrodzony*; *Kaliningrad bez wizu*, interesuje się obszarem b. ZSRS a także historią religii, w tym głównie Kościoła katolickiego na tych terenach.

Hiroaki Kuromiya – profesor historii na Uniwersytecie Indiana w Stanach Zjednoczonych, amerykański historyk i sowietolog pochodzenia japońskiego. Zajmuje się m. in. badaniami okresu stalinowskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Wielkiego Terroru. Opublikował m. in. *The Voices of the Dead: Stalin's Great Terror in the 1930s*; *Conscience on Trial: The Fate of Fourteen Pacifists in Stalin's Ukraine, 1952-1953*; *Głosy straconych*.

Ihor Iljuszyn – ukraiński historyk, doktor habilitowany nauk historycznych. W centrum jego zainteresowań są stosunki polsko-ukraińskie podczas II wojny światowej, a w szczególności działalność Ukraińskiej Powstańczej Armii i Armii Krajowej. Autor wielu artykułów i książek, m. in.: *UPA i AK. Konflikt w Zachodniej Ukrainie (1939-1945)*.

Nikołaj Iwanow – profesor, pracownik Uniwersytetu Opolskiego i Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Badacz historii Polaków w ZSRS i represji przeciw Polakom w ZSRS w okresie stalinowskim. Opublikował m. in. książki: *Pierwszy naród ukarany: Polacy w Związku Radzieckim w latach 1921-1939*; *Powstanie Warszawskie widziane z Moskwy*; *Zapomniane ludobójstwo. Polacy w państwie Stalina. „Operacja polska” 1937-1938*.

Wolha Iwanowa – doktor historii, starszy wykładowca źródloznawstwa wydziału historycznego Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku. Pracownik Białoruskiego Archiwum Historii Mówionej. Autorka licznych publikacji poświęconych źródloznawstwu, historii mówionej i biografistyce, m. in. pracy *Асабістыя архівы ў дзяржаўных сховішчах Беларусі*.

Andrij Kohut – dyrektor Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy. Aktywny członek Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, ekspert Komitetu Sterującego. W okresie 2013-2014 jeden z koordynatorów Sektora Obywatelskiego Euromajdanu. Jeden z założycieli i koordynatorów Kampanii Obywatelskiej „Pora!” w 2004 roku.

Marek Kornat – profesor, historyk, kierownik Zakładu Historii XX wieku w Instytucie Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk oraz Katedry Historii Stosunków Międzynarodowych w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Zajmuje się m. in. dziejami dyplomacji II RP, stosunkami polsko-sowieckimi w pierwszej połowie XX w. Autor m. in. książek: *Polska 1939 roku wobec paktu Ribbentrop–Molotom. Problem zbliżenia niemiecko-sowieckiego w polityce zagranicznej II Rzeczypospolitej*; *Polityka równowagi (1934-1939). Polska między Wschodem a Zachodem*; *Wacław Grzybowski – ambasador w Moskwie (1936-1939)*.

Piotr Kościński – doktor nauk społecznych, dziennikarz, politolog, działacz społeczny. Pracował m. in. w „Rzeczpospolitej”, Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych. Prezes Fundacji Joachima Lelewela. Autor powieści *Przez czerwoną granicę* i *Przez czerwony step*.

Siergiej Kropaczow – doktor habilitowany nauk historycznych, profesor Kubańskiego Uniwersytetu Państwowego, przewodniczący krasnodarskiego Stowarzyszenia „Memorial”. Zajmuje się historią II wojny światowej i problematyką masowych represji politycznych w ZSRS. Współautor książki *Martyrologium Polaków z Kubania: represjonowani w toku „operacji polskiej” NKWD w latach 1937-1938*.

Robert Kuśnierz – doktor habilitowany, historyk, pracownik Instytutu Historii i Politologii Akademii Pomorskiej w Słupsku. Specjalizuje się w badaniach poświęconych stosunkom polsko-ukraińskim i dziejami Wielkiego Terroru w sowieckiej Ukrainie. Opublikował m. in.: *Pomór w „raju bolszewickim”. Głód na Ukrainie w latach 1932-1933 w świetle polskich dokumentów dyplomatycznych i dokumentów wywiadu; W świecie stalinowskich zbrodni; Ukraina w latach czystek i terroru (1934-1938) w obserwacjach i analizach MSZ oraz wywiadu wojskowego Drugiej Rzeczypospolitej; Afera Rana. Zatrzymanie przez sowiecki kontrwywiad por. Stefana Kasperskiego w świetle jego sprawozdania z 12 sierpnia 1936 r.* (wspólnie z Piotrem Kolakowskim).

Ihar Kuzniacou – profesor Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku, historyk i działacz społeczno-polityczny. Koordynator białoruskiego oddziału Stowarzyszenia „Memorial”. Zajmuje się m. in. problematyką masowych sowieckich represji na Białorusi i miejscami pochówku ofiar.

Ludmila Laguszkina – doktor historii, pracownik Instytutu Historii Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego im. M. W. Łomonosowa. Kierownik projektu poświęconego ofiarom terroru sowieckiego „Otwarty spis”.

Paweł Libera – doktor historii, zastępca dyrektora Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej, adiunkt w Instytucie Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk. Zajmuje się m. in. stosunkami

polsko-sowieckimi w okresie międzywojennym i dziejami represji sowieckich wobec ludności polskiej. Opublikował m. in.: *Lietuvos ir Lenkijos Diplomatiniai Santykiai 1938-1940 Metais* (wspólnie z Algimantasem Kasparaviciusem); *II Rzeczpospolita wobec ruchu prometejskiego, Polski cmentarz wojenny Kijów-Bykownia: księga cmentarna. T. 1, A-B* (wspólnie z Ryszardem Rybką i Karolem Stepanem).

Marcin Majewski – historyk, naczelnik Wydziału Badań Archiwalnych i Edycji Źródeł w Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej. Specjalizuje się w historii stosunków polsko-ukraińskich i polsko-sowieckich, ze szczególnym uwzględnieniem represji wobec ludności polskiej w latach 30. i 40. XX w. Opublikował m. in.: *Kresowa Brygada Kawalerii w kampanii 1939 roku*, współautor i współredaktor wydawnictwa *Polska i Ukraina w latach trzydziestych-czterdziestych XX wieku. Nieznane dokumenty z archiwów służb specjalnych* oraz zbioru dokumentów: *Wielki Terror w sowieckiej Gruzji 1937-1938: represje wobec Polaków*.

Wojciech Materski – profesor, historyk, politolog, badacz najnowszej historii powszechnej Polski, były dyrektor Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Zainteresowania badawcze: historia Związku sowieckiego i stosunków polsko-sowieckich, dzieje Gruzji i Zakaukazia, historia międzynarodowych instytucji zbiorowego bezpieczeństwa, transformacja regionu postsowieckiego po 1991 roku. Autor artykułów i monografii, m. in. *Sowieccy dyplomaci o genezie Organizacji Narodów Zjednoczonych; Mord Katyński. Siedemdziesiąt lat drogi do prawdy; Katyń. Od kłamstwa ku prawdzie*.

Grzegorz Motyka – profesor, historyk, dyrektor Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk. Specjalizuje się m. in. w tematyce polskiego ruchu oporu w okresie II wojny światowej i stosunkach polsko-ukraińskich. Autor m. in. książek: *Wołyń '43. Ludobójcza czystka – fakty, analogie, polityka historyczna; Na białych Polaków obława. Wojska NKWD w walce z polskim podziemiem 1944-1953*.

Bogdan Musiał – doktor habilitowany, historyk, doradca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej. Specjalizuje się w badaniu historii najnowszej Polski, Niemiec i ZSRS, ze szczególnym uwzględnieniem okresu II wojny światowej i polityki Stalina. Opublikował m. in.: *Sowjetische Partisanen 1941-1944: Mythos und Wirklichkeit, Stalins Bentezug: die Plünderung Deutschlands und der Aufstieg der Sowjetunion zur Weltmacht; Geneza paktu Hitler-Stalin. Fakty i propaganda* (wspólnie z Janem Szumskim).

Andrzej Nowak – profesor, historyk, kierownik Zakładu Historii Europy Wschodniej Uniwersytetu Jagiellońskiego i pracowni Historii Europy Wschodniej i Studiów nad Imperiami XIX i XX wieku Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk. Autor wielu monografii o historii Europy Wschodniej i stosunkach polsko-rosyjskich, m. in.: *Od imperium do imperium. Spojrzenia na historię Europy Wschodniej; Polska i trzy Rosje. Studium polityki wschodniej Józefa Piłsudskiego; Ojczyzna ocalona. Wojna sowiecko-polska 1919-1920; Pierwsza zdrada Zachodu. 1920 – zapomniany appeasement.*

Robert Osieński – prokurator w Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Szczecinie, prowadzący śledztwo w sprawie „operacji polskiej” NKWD.

Nikita Pietrow – doktor historii, działacz na rzecz obrony praw człowieka w Federacji Rosyjskiej, członek Stowarzyszenia „Memorial” i jego władz. Specjalizuje się w badaniach nad dziejami represji i historią aparatu bezpieczeństwa ZSRS. Autor wielu książek i artykułów, m. in.: *Psy Stalina; Stalinowski kat Polski. Sieroz; Poczet katów katyńskich.*

Siergiej Prudowski – historyk, działacz społeczny zaangażowany w walkę o powszechny dostęp do archiwaliów sowieckich w Rosji, badacz stalinowskich represji, w tym tzw. „operacji harbińskiej”.

Anatolij Razumow – historyk, dyrektor Centrum „Przywrócone Imiona” przy Rosyjskiej Bibliotece Narodowej. Redaktor ksiąg pamięci i bazy danych poświęconych ofiarom stalinowskiego terroru i materiałów do ich opracowania. Zajmuje się również historią cmentarza Lewaszowskie Pustkowie pod Petersburgiem.

Oleksandr Rublow – ukraiński historyk, profesor Instytutu Historii Ukrainy Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. Badacz historii Ukrainy w pierwszej połowie XX wieku. Autor m. in. takich prac jak: *Західноукраїнська інтелігенція у загальнонаціональних політичних та культурних процесах (1914-1939)*; *Зневажена Кліо*.

Aleksander Sielicki – doktor nauk historycznych, docent Kubańskiego Uniwersytetu Państwowego. Prezes Polskiego Centrum Narodowo-Kulturalnego „Jedność” w Krasnodarze. Współautor pracy *Martyrologium Polaków z Kubania: represjonowani w toku „operacji polskiej” NKWD w latach 1937-1938*.

Aleksander Smalianczuk – historyk, doktor habilitowany, profesor Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk. Zajmuje się dziejami stosunków polsko-białoruskich w XX w., mniejszości polskiej na Białorusi oraz historią polityczną Białorusi. Opublikował m. in.: *Палякі Беларусі і Літвы ў рэвалюцыі 1905-1907 г.*; *Паміж краёвасцю і нацыянальнай ідэяй. Польскі рух на беларускіх і літоўскіх землях. 1864 - люты 1917*.

Tomasz Sommer – doktor socjologii, dziennikarz, wydawca redaktor naczelny tygodnika „Najwyższy Czas!”. Autor publikacji poświęconych represjom na Polakach w ZSRS, m. in.: *Rozstrzelać Polaków. Ludobójstwo Polaków w Związku Sowieckim – dokumenty z centrali*; *Dzieci Operacji Polskiej mówią. 45 relacji świadków sowieckiego ludobójstwa z lat 1937-1938*; *Operacja antypolska NKWD 1937-1938. Geneza i przebieg ludobójstwa popełnionego na Polakach w Związku Sowieckim*.

Stanisław Stępień – doktor historii, kierownik Zakładu Historii Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemyślu. Obszar zainteresowań: historia Polski i Ukrainy w XIX i XX w. mniejszości narodowe w Polsce i na świecie, dzieje chrześcijaństwa i kościoła wschodniego i antropologia kultury. Autor m. in. *Tradycja a tożsamość. Wywiady z przedstawicielami mniejszości ukraińskiej w Przemyślu w latach 1996-1998* (współautor Christopher Hann).

Jurij Szapował – historyk, profesor w Instytucie Badań Politycznych i Narodowościowych Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie. Współautor i współredaktor siedmiotomowego wydawnictwa *Polska i Ukraina w latach trzydziestych-czterdziestych XX wieku. Nieznane dokumenty z archiwów służb specjalnych*. Opublikował m. in.: *ЧК-ГТІУ-НКВД в Україні: особи, факти, документи* (wspólnie z: Wołodymyrem Prystajko i Wadimem Zolotariowem); *Несправедливо обвинувачені. Стяження, зізнання та процеси в Радянській Україні (1924-1934 гг.)*. Приклад М. Грушевського і С. Єфремова (wspólnie z Alainem Blumem).

Jarosław Szarek – doktor historii, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Autor artykułów naukowych, popularnonaukowych, wystaw historycznych, warsztatów dla nauczycieli i młodzieży, dodatków historycznych do prasy, organizator konkursów historycznych, scenariuszy programów popularyzujących historię itp. Autor m. in. książek: *Wojna z narodem; Czarne juvenalia; Prawdziwy cud nad Wisłą. Przebudzenie Polaków*.

Mirosław Szumilo – doktor habilitowany nauk historycznych, dyrektor Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej oraz adiunkt Instytutu Historycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Zajmuje się historią stosunków polsko-ukraińskich, elitami władzy w PRL i dziejami ustroju komunistycznego w Polsce. Autor m. in.: *Ukraińska Reprezentacja Parlamentarna w Sejmie i Senacie RP (1928-1939); Roman Zambrowski 1909-1977. Studium z dziejów elity komunistycznej w Polsce*.

Anatol Wiałiki – doktor historii, wykładowca Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. Maksyma Tanka w Mińsku. Pracownik Narodowego Archiwum Republiki Białorusi w Mińsku. Zajmuje się m. in. historią stosunków polsko-białoruskich oraz dziejami polskiej mniejszości na sowieckiej Białorusi.

Jakub Wojtkowiak – profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Do jego obszaru zainteresowania należą: Polacy w Armii Czerwonej, represje oficerów Armii Czerwonej w czasie wielkiej czystki i proces ich rehabilitacji. Autor m. in. książek: *Z dziejów terroru w państwie radzieckim 1917-1953. Wybór źródeł, Polacy i Litwini. Oficerowie Armii Czerwonej w latach 1922-1941. Słownik biograficzny.*

Mariusz Wolos – profesor, historyk, prorektor Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, pracownik Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Specjalizuje się m. in. w badaniach dziejów polskiej dyplomacji, historii wojskowości i stosunków polsko-sowieckich w okresie międzywojennym. Opublikował m. in.: *Francja-ZSRR. Stosunki polityczne w latach 1924-1932; Треугольник Москва-Варшава-Берлин. Очерки истории советско-польско-германских отношений в 1918-1939 гг.* (wspólnie z Julią Kantor); *O Piłsudskim, Dmowskim i zamachu majowym. Dyplomacja sowiecka wobec Polski w okresie kryzysu politycznego 1925-1926.*

Ernest Wyciszkievicz – politolog, dyrektor Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. Autor wielu opracowań analitycznych, ekspertyz i artykułów z zakresu polityki energetycznej Federacji Rosyjskiej i Unii Europejskiej, relacji Unia Europejska-Rosja, polityki zagranicznej Federacji Rosyjskiej i międzynarodowych negocjacji klimatycznych. Współautor i redaktor książek: *Geopolityka rurociągów. Współzależność energetyczna a relacje między państwami na obszarze postsowieckim* oraz *Energy Security and Climate Change: Double Challenge for Policymakers.*

Maciej Wyrwa – doktor historii, wschodoznawca. Pracował w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz w Fundacji Ośrodka KARTA. Pracownik Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, koordynator m. in. projektu „Operacja polska” NKWD. *Ofiary, dokumenty.* Specjalizuje się w badaniach historii represji sowieckich wobec Polaków oraz problematyki pamięci historycznej. Autor pracy *Nieodnalezione ofiary Katyń? Lista osób zaginionych na obszarze północno-wschodnich województw II RP od 17 września 1939 do czerwca 1940.*